

Promemorian - Förbättrade möjligheter för polisen att använda kamerabevakning (Ds 2024:11)

Remiss från Justitiedepartementet
Remisstid den 16 september 2024

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarråden Karin Wanngård och Alexander Ojanne

Sammanfattning av ärendet

Justitiedepartementet har remitterat promemorian Förbättrade möjligheter för polisen att använda kamerabevakning (Ds 2024:11) till bland annat Stockholms stad för yttrande. I promemorian lämnas förslag om att Polismyndigheten och Säkerhetspolisen ska få bedriva kamerabevakning på vägar, gator, torg och annan led eller plats som allmänt används för trafik med motorfordon. Detta föreslås kunna ske utan att dessförinnan behöva göra en dokumenterad intresseavvägning.

Syftet är att effektivisera Polismyndighetens och Säkerhetspolisens brottsbekämpande arbete, och att möjliggöra en bredare användning av ANPR-teknik (automatic number plate recognition), vilket enligt utredningen är viktig för att bekämpa den grova brottsligheten.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret har inget att erinra mot förslaget att utöka Polismyndighetens och Säkerhetspolisens möjligheter att använda kamerabevakning på det sätt som föreslås i promemorian.

Föredragande borgarrådens synpunkter

I arbetet för att för att förhindra och lösa brott är det viktigt att samhället har många olika verktyg att ta till. Den grova brottsligheten måste bekämpas och det är viktigt att

samhället använder sig av de tekniska möjligheter som finns. Artificiell intelligens kommer att spela en viktig roll i det brottsbekämpande arbetet. Promemorian Förbättrade möjligheter för polisen att använda kamerabevakning (Ds 2024:11) föreslår att Polismyndigheten och Säkerhetspolisen ska ges ett antal långtgående befogenheter. Det är viktigt att noggrant följa konsekvenserna som användandet av nya tekniska verktygen ger, både ur ett integritetsperspektiv för den enskilde och ur ett samhällsperspektiv. Särskilt då Sverige kommer att skilja sig från de nordiska länderna i hur ansiktsgenkänning används. I det vidare arbetet med att ta fram förslag är det centralt att EU:s AI-förordning, AI Act, är vägledande för de lagförändringar som ska göras.

Stockholm den 4 september 2024

Karin Wanngård

Bilaga

Remiss - Promemorian - Förbättrade möjligheter för polisen att använda kamerabevakning (Ds 2024:11), dnr KS 2024/738-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Justitiedepartementet har remitterat ett förslag om att tillåta Polismyndigheten och Säkerhetspolisen att bedriva kamerabevakning på vägar, gator, torg och andra offentliga platser utan krav på att göra en dokumenterad intresseavvägning. Syftet är att effektivisera det brottsbekämpande arbetet och möjliggöra en bredare användning av ANPR-teknik.

Även om förslaget kan vara ett väl så effektivt sätt att bekämpa brott, är det viktigt att vi är medvetna om de potentiellt långtgående konsekvenserna av en ny sådan praxis. Den föreslagna utökade användningen av övervakning och ANPR-teknik innebär inte bara att myndigheterna får verktyg att snabbt identifiera och spåra individer, utan även att ett omfattande övervakningssystem byggs upp som potentiellt kan användas på ett sätt som underminerar våra grundläggande rättigheter. Det är viktigt att vara medveten om att all teknik är sårbar för såväl läckage som missbruk, vilket innebär att känsliga uppgifter om medborgarnas rörelser och aktiviteter riskerar att hamna i orätta händer.

För oss liberaler är individens frihet och rätt till integritet är fundamentala principer som utgör grunden för en fungerande demokrati. Därför är det viktigt att vi noggrant överväger varje steg mot ökad övervakning och alltid värnar om balans och proportionalitet mellan säkerhet och frihet. Liberalerna menar på att många auktoritära regimer och diktaturer runt om i världen används denna typ av övervakningsteknik för att kontrollera varje enskild individ, begränsa frihet och

undertrycka oliktankande. Den dag Sverige till vår fasa i framtiden skulle styras av en auktoritär regim kan sådan här teknik användas till att ha fullständig koll på varje individ.

Varje utökning av övervakningsmöjligheterna innebär en förskjutning i balansen mellan statens makt och individens frihet. Att effektivisera brottsbekämpning är viktigt, måste därför alltid göras med stark hänsyn till våra grundläggande friheter och rättigheter och för allmänheten och granskande media transparenta kontrollmekanismer.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande av Jan Jönsson (L) och Jonas Naddebo (C) som är likalydande med Liberalernas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Polismyndigheten och Säkerhetspolisen föreslås ges möjlighet att i vissa fall få tillstånd att använda system för biometrisk fjärridentifiering, i realtid på allmän plats för brottsbekämpningsändamål. Tillstånd får ges endast i den mån sådan användning är absolut nödvändig.

Dessa ändamål är följande:

- Målinriktad sökning efter specifika offer för människorov, människohandel eller sexuellt utnyttjande av människor, samt sökning efter försvunna personer.
- Förhindrande av ett specifikt, betydande och överhängande hot mot fysiska personers liv eller fysiska säkerhet eller ett verkligt och aktuellt eller verkligt och förutsebart hot om en terroristattack.
- Lokalisering eller identifiering av en person som misstänks ha begått ett brott, i syfte att genomföra en brottsutredning, lagföring eller ett verkställande av en straffrättslig påföljd för brott som i den berörda medlemsstaten kan leda till fängelse eller annan frihetsberövande åtgärd under en längsta tidsperiod på minst fyra år.

I promemorian Förbättrade möjligheter för polisen att använda kamerabevakning (Ds 2024:11) föreslås att det införs en ny rättslig grund för vidarebehandling av personuppgifter i lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning. Den rättsliga grunden ger privata och offentliga aktörer en möjlighet men inte skyldighet att på begäran av Polismyndigheten och Säkerhetspolisen behandla personuppgifter som samlats in genom kamerabevakning och sedan lämna sådana uppgifter till dessa myndigheter för att utreda ett begånget brott som kan leda till fängelse eller för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet som innefattar brott som kan leda till fängelse. Bestämmelsen innebär bland annat att aktörer som får en förfrågan från Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen om utlämnande av personuppgifter som samlats in från kamerabevakning inte behöver göra några närmare överväganden.

Det föreslås även en bestämmelse enligt vilket Transportstyrelsen, på begäran av Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen, utan dröjsmål ska lämna ut uppgifter om trängselskatt eller infrastrukturavgift som gäller passager av en betalstation eller kontrollpunkt, om det av begäran framgår att uppgifterna behövs i ett brådskande fall för att förebygga, förhindra, upptäcka eller utreda brott.

Remissammanställningen

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 4 juli 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Staden bedriver ett omfattande trygghets- och brottsförebyggande arbete i samverkan med polisen och stadsledningskontoret har inget att erinra mot förslaget att utöka Polismyndighetens och Säkerhetspolisens möjligheter att använda kamerabevakning på det sätt som föreslås i promemorian.

Stadsledningskontoret förslår att remissen besvaras i enlighet med vad som sägs i detta tjänsteutlåtande.